

De vruchten van de kardinaalsmuts; bewoner van heg, houtwal en graft. De naam kardinaalsmuts verwijst naar de vorm en kleur van de doosvruchten, die op het hoofddekse van een kardinaal lijken.

Foto: Valentijn te Plate

DIRECTEURSWISSEL

Gertjan Sengers nieuwe directeur VNC, Jaap Dirkmaat blijft actief

Tijdens de algemene ledenvergadering van de VNC op 21 juni jl. is bekendgemaakt dat Jaap Dirkmaat per 1 juli 2025 geen directeur meer is van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap. Jaap Dirkmaat bereikte onlangs de pensioengerechtigde leeftijd van 67 jaar en gaat het na bijna 45 jaar

directeurschap wat rustiger aan doen, hoewel hij wel blijft werken voor de vereniging. Hij wordt als directeur van de VNC opgevolgd door Gertjan Sengers, die tot dan toe projectleider bij de VNC was. Wel blijft Jaap Dirkmaat voorlopig voorzitter van de Stichting Das&Boom.

De verdiensten van Jaap Dirkmaat voor onze natuur en ons landschap zijn zo talrijk dat we niet de illusie hebben hier met een relatief korte tekst recht aan te kunnen doen. Maar dat hoeft nu ook niet, aangezien Jaap ook niet vertrekt bij de VNC. Niettemin is hij geen directeur meer en is voor deze noemenswaardige gelegenheid een korte geschiedschrijving wel op zijn plaats.

Onder het bezielend leiderschap van Jaap Dirkmaat werd de das voor Nederland gered.

Foto: Valentijn te Plate

VERENIGING NEDERLANDS
CULTUURLANDSCHAP

Bijna een halve eeuw natuurbescherming o.l.v. Jaap Dirkmaat

Jaap richtte in 1981 de *Vereniging Das&Boom* op. De vereniging genoot in de jaren '80 en '90 en de vroege jaren 2000 landelijke bekendheid dankzij vele mediaoptredens en ludieke acties met als doel de schrijnende situatie van bedreigde diersoorten voor het voetlicht te brengen en op te lossen. Dit alles onder het bezielend leiderschap van Jaap, met wie de vereniging vele successen behaalde. Zoals het redden van de das, waarmee het begin jaren '80 bijzonder slecht gesteld was en waarvan er toen nog zo'n twaalfhonderd in Nederland leefden.

Onder leiding van Jaap heeft Das&Boom zich met succes ingezet voor de das, onder meer door het bereiken van een betere wettelijke bescherming, de registratie van verkeersslachtoffers en vervolgens aanleg van faunavoorzieningen, het herstel en de bescherming van dassenleefgebied en de opvang en het herplaatsen van verweesde en gewonde dassen. Inmiddels kent de das een gezonde populatie in Nederland, hoewel er nog altijd bedreigingen blijven bestaan.

Naast de das zette Vereniging Das&Boom zich in voor allerlei andere met uitsterven bedreigde diersoorten zoals de korenwolf, otter, zeggenkorfslak en korhoen.

In 2006 hief Vereniging Das&Boom zich als eerste natuurorganisatie van Nederland wegens succes op, bracht gelijktijdig het boek *De das gered!* uit en ging over in de huidige *Vereniging Nederlands Cultuurlandschap*, met als brede doelstelling aanleg, herstel en bescherming van het (agrarisch) cultuurlandschap. Das&Boom bleef en blijft bestaan als stichting die de behaalde resultaten bewaakt, tegenwoordig vooral via advies, juridische inspanning en planologische maatregelen voor dassen en andere diersoorten die te maken hebben met ruimtelijke ingrepen of andere bedreigingen.

Onder leiding van Jaap publiceerde de VNC in 2006 het *Deltaplan voor het landschap* dat voorzag in de aanleg van 200.000 kilometer aan landschapselectementen en 50.000 kilometer aan recreatieve routes daarlangs of -doorheen. Als eerste voorbeeldgebied werd de

Ooijpolder het decor van het grootste landschapsherstelproject in de Nederlandse geschiedenis. En hoewel het Deltaplan ondanks afspraken en toezeggingen niet de landelijke verwezenlijking kreeg die het verdiende, betekende het wel het startschot voor talloze andere landschapsherstelprojecten van de VNC door heel Nederland. Inmiddels is de VNC ook betrokken bij het huidige Aanvalsplan Landschap waarin veel van de ambities uit het Deltaplan voor het landschap terugkomen.

Andere belangrijke mijlpalen van de VNC onder Jaaps leiding zijn onder meer:

- de oprichting van de *Landschapswacht* die verwaarloosde monumentale cultuurlandschappen in kaart bracht en heeft hersteld;
- de jaarlijkse uitreiking van de *Gouden Mispel* voor personen en organisaties die een uitzonderlijke bijdrage hebben geleverd aan de bescherming of ontwikkeling van het Nederlands cultuurlandschap;
- de publicatie van het project *Nederland van de kaart* en het uitroepen van de *mooiste provincie van Nederland*;

Waardering voor Jaaps werk

2018: Ridder in de Orde van Oranje-Nassau

Op zaterdag 23 juni 2018 ontving Jaap Dirkmaat een koninklijke onderscheiding uit handen van Mark Slinkman, burgemeester van gemeente Berg en Dal. Met deze onderscheiding is hij benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

In 2013 reikte Hans Wijers, oud-voorzitter van Natuurmonumenten, de dr. Oudemansmedaille uit aan Jaap Dirkmaat.

2013: dr. Oudemansmedaille

‘Jaap Dirkmaat heeft binnen de Nederlandse natuurbescherming een volstrekt eigen geluid. Met goed gevoel voor publiciteit en wars van compromissen is Dirkmaat uitgegroeid tot een van de bekendste Nederlandse natuurbeschermers.’

‘De manier van optreden van Dirkmaat roept soms weerstand op, ook bij bondgenoten als Natuurmonumenten. Maar met zijn integere, consequente,

heldere en compromisloze standpunten heeft hij veel bereikt en is hij als boegbeeld van zijn vereniging een onmisbare partij binnen de natuurbescherming. De vereniging Natuurmonumenten is de heer Dirkmaat zeer dankbaar voor zijn inspiratie en enthousiaste inzet voor de bescherming van de natuur in Nederland.’ Aldus het bestuur van Natuurmonumenten.

- de publicatie van het boek *Mooi Europa* en overhandiging hiervan aan het Europees parlement;
- de publicatie van het boek *Natuur in de straat* en het bijbehorende actieplan en aansluitend de jaarlijkse uitreiking van de *Gouden Zwaluw* voor personen en organisaties die iets bijzonders hebben betekend voor de natuur in het stedelijk gebied;
- de oprichting van het *Collectief Deltaplan Landschap* dat via agrarisch natuurbeheer investeert in verrijking, herstel en beheer van boerenland-schap;
- de doorlopende aanwijzing van *Icoonlandschappen* – gebieden met een onomstreden iconische waarde voor het Nederlandse cultuurlandschap.

Gertjan Sengers: nieuwe directeur, zelfde missie

Eind 2024 heeft onder leiding van een benoemingsadviescommissie een interne opvolgingsprocedure plaatsgevonden nadat Gertjan Sengers zich als kandidaat-directeur en opvolger van Jaap Dirkmaat had gemeld. De commissie heeft naar aanleiding van de procedure een positief advies uitgebracht aan het bestuur van de VNC, dat vervolgens unaniem instemde met de benoeming van Gertjan als nieuwe directeur. Sinds 1 juli 2025 is de opvolging een feit en is Gertjan officieel de nieuwe directeur van de VNC.

Gertjan Sengers begon zijn loopbaan bij de VNC in 2016 toen hij als stagiair aan de slag ging met de belangrijke opdracht om de Brabantse Maasheggen als UNESCO-biosfeergebied erkend te krijgen. Dat is gelukt: na een langdurige procedure hebben de Maasheggen in 2018 de felbegeerde status gekregen, en werden toen erkend als enige biosfeergebied van Nederland. In de tussentijd is Gertjan als projectmedewerker aangebleven en kreeg hij steeds meer (grote) projecten onder zijn hoede. Daarmee werkte hij zich in korte tijd op tot projectleider en kreeg hij een steeds belangrijkere rol binnen de organisatie.

Foto: Valentijn te Plate

De Ooijpolder werd het decor van het grootste landschapsherstelproject in de Nederlandse geschiedenis.

Een greep uit de projecten waar Gertjan Sengers leiding aan heeft gegeven:

- Het Maasheggenproject aan de Limburgse kant van de Maas, waarmee bijna 80 kilometer aanplant en 15 kilometer herstel van heggen en de aanplant van 3.550 overstaanders is gemoeid;
- Het landschapsherstelproject op Landgoed Twickel, goed voor tientallen kilometers en hectaren aan verschillende soorten landschapselementen;
- Het graftenproject in Zuid-Limburg waarbij veel oude graften zijn hersteld en nieuwe graften zijn aangelegd;
- Het landschapsherstelproject Koningsven aan de voet van de Sint-Jansberg;
- Verschillende landschapsherstelprojecten voor het Oud Burgeren Gasthuis in Wijchen en de Ooijpolder.

Daarnaast heeft Gertjan meegeschreven aan het *Aanvalsplan Landschap* en is hij betrokken bij de implementatie van het plan. Ook is hij algeheel betrokken bij beleidsontwikkeling en heeft zitting in verschillende werk- en adviesgroepen omtrent natuur- en landschapsbeleid.

Naast zijn werkzaamheden bij de VNC heeft Gertjan in de tussentijd zijn afstudeerscriptie geschreven van de opleiding *Landscape Architecture and Planning* aan de Wageningen Universiteit. Voor de scriptie heeft hij onderzocht waarom het *Deltaplan voor het landschap* destijds niet tot verdere uitvoering is gekomen, ondanks het succes van de Ooijpolder. Voor het onderzoek sprak Gertjan met veel indertijd betrokkenen en kwam zo tot waardevolle inzichten die we nu gebruiken bij het *Aanvalsplan Landschap*.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering werden de aanwezige leden geïnformeerd over de directeurswissel. In het midden: Gertjan Sengers.

Foto: Valentijn te Plate

In de bijna tien jaar dat hij bij de VNC is, heeft Gertjan een sterke band met Jaap opgebouwd, die hij al kende sinds 2013 toen zijn ouders de Gouden Mispel wonnen voor de prachtige landschapelijke aankleding van hun boeren erf in Milsbeek. Het erf mag tegenwoordig officieel een landgoed heten. Zodoende weet Gertjan niet alleen wat er allemaal komt kijken bij het beheren van een landgoed, maar ook wat het inhoudt om zelf boer te zijn en met de voeten in de klei te staan.

Gecombineerd met de planologische kennis die hij bij zijn studie heeft opgedaan heeft Gertjan zo een unieke combinatie aan vaardigheden die perfect past in het werk- en spanningsveld waarin de VNC actief is. Gertjan spreekt zowel de taal van beleidsmakers als die van boeren en weet zo als geen ander wat er nodig is om landschapsherstel tot een succes te maken. Tel daarbij op zijn intrinsieke motivatie om zich in te zetten voor het landschap en zijn grote betrokkenheid bij steeds meer facetten van de werkorganisatie, en het moge duidelijk zijn waarom Gertjan Sengers de perfecte kandidaat was om Jaap Dirkmaat op te volgen als directeur.

De komende tijd

Na 45 jaar aan het roer te hebben gestaan is het best even wennen dat Jaap geen directeur meer is. Tegelijkertijd heeft iedereen binnen de werkorganisatie het volste vertrouwen in Gertjan, die bij iedereen op kantoor en bij de groenploeg bekendstaat als een zeer gewaardeerde en hardwerkende collega. Wij bieden hem dan ook de tijd en het vertrouwen om te groeien in zijn nieuwe rol als directeur en om zich daarin verder te ontwikkelen.

Zoals gezegd blijft Jaap voorlopig actief voor de VNC, maar in een andere hoedanigheid en met wat meer welverdiende tijd voor zichzelf. Jaap blijft nauw betrokken bij de voorbereiding en benoeming van Icoonlandschappen. Ook zal hij lezingen blijven verzorgen, blijven schrijven en ook een mentorrol blijven vervullen voor collega's. Daarnaast zal hij ongetwijfeld te zien en te horen blijven in de media, zeker ook omdat hij vooralsnog voorzitter blijft van Das&Boom. En uiteraard zal Jaap ook gevraagd en ongevraagd zijn licht laten schijnen over allerlei kwesties en kansen waarmee de VNC de komende

jaren te maken krijgt. Zijn stem blijft dus gehoord binnen de organisatie.

Onder leiding van Gertjan Sengers breekt een nieuw tijdperk aan voor de VNC, waarbij ongetwijfeld in de loop der tijd veel zal veranderen. Maar gelukkig blijft er ook veel hetzelfde en zal de VNC de lijn blijven voortzetten die de afgelopen decennia is uitgestippeld. Want er liggen veel kansen voor ons landschap voor het oprapen, en die moeten we met beide handen aangrijpen. Wij gaan dat doen, en wij zien dit nieuwe VNC-tijdperk dan ook met vertrouwen tegemoet.

Tip: Vroege Vogels radio besteedde op zondag 3 augustus jl. uitgebreid aandacht aan het 'pensioen' van Jaap Dirkmaat. In een veertig minuten durend portret blikt Jaap samen met verslaggever Henny Radstaak terug op wat er zoal bereikt is sinds de oprichting van Das&Boom in 1981. De uitzending is terug te luisteren via onze website of via de QR-code hiernaast.

Foto: Valentijn te Plate

Pad uit de put: website en social media online

Voor het project **Pad uit de put** werkt de VNC samen met het RAVON en IVN aan oplossingen om verborgen uitsterfen van padden en andere amfibieën te voorkomen.

Jaarlijks komen in Nederland een half tot één miljoen amfibieën in straatputten terecht, waar zij een langzame dood sterven of in het riool verdwijnen. Dankzij een extra bijdrage van de Postcode Loterij kunnen wij de komende vier jaar aan de slag om bij te dragen aan oplossingen voor dit probleem.

Onderdelen hiervan zijn het plaatsen van paddentrappen, uitwerken en implementeren van paddenplannen voor gemeen-

Jaarlijks komen in Nederland een half tot één miljoen amfibieën in straatputten terecht, waar zij een langzame dood sterven of in het riool verdwijnen.

ten, aanleggen van 'Tuiny Poelen' bij scholen en kinderopvanglocaties en het amfibievriendelijker maken van bedrijven-terreinen.

Onlangs hebben we de website **paduitdeput.nl** gelanceerd. De website staat boordevol informatie over het project en wat je kunt doen om de gewone pad en andere amfibieën te helpen. De website is hoofdzakelijk bedoeld voor gemeenten, scholen en bedrijven, maar bevat ook veel interessante informatie voor iedereen die begaan is met het leed van padden, kikkers en salamanders.

Ook hebben we de socialmediakanalen voor het project gelanceerd, waarop we de komende jaren veel nieuws en leuke berichten zullen delen over het project. Pad uit de put is te vinden op LinkedIn, Facebook, Instagram en Bluesky. Bezoek dus de website en volg Pad uit de put online!

Foto: Jolke van der Zee

Zeldzame eikenzandbij na 25 jaar weer terug in Gelderland

Na 25 jaar afwezigheid is de eikenzandbij weer teruggekeerd in de gemeente Berg en Dal. In dit gebied leefde ooit de grootste populatie van Europa van deze uiterst zeldzame bijensoort. Door verwaarlozing van het leefgebied was hij al een kwart eeuw niet meer waargenomen. Dankzij samenwerking van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap en EIS-Kenniscentrum Insecten, met steun van terreineigenaar Rudy Broekman en provincie Gelderland, is de eikenzandbij weer terug, en met hem meer dan honderd andere bijensoorten.

Sinds 2020 beheert de VNC een weide in Berg en Dal, waar ooit ruim dertigduizend exemplaren van de elders nagenoeg uitgestorven eikenzandbij voorkwamen. Dankzij subsidie van de provincie Gelderland heeft de VNC in het gebied de opslag van berken en Amerikaanse vogelkers kunnen verwijderen en de overwoekerende bramen en varenen afgeplagd. Sindsdien maaien we de weide regelmatig en zorgt de begrazing door twee pony's voor behoud van het karakter van deze 'eikenzandbijweide'. Het

leefgebied van talloze soorten, en de schoonheid en ecologische waarde van de weide zijn daarmee veiliggesteld.

Uit intensieve monitoring blijkt dat in het gebied 120 soorten bijen voorkomen (één derde van alle bijensoorten in Nederland), waaronder maar liefst 23 Rode Lijstsoorten. Een aantal zeer bijzondere en zeldzame dieren zijn de gewone langhoornbij, de grote wespbij, de groene zandbij, de goudwesp 'Holopyga generosa', het vliegend hert en de hazel-

Eén van de gevonden exemplaren van de eikenzandbij. De terugkeer van de eikenzandbij bewijst dat het beheer, dat de VNC de afgelopen jaren uitvoert, werkt.

worm. En nu mag de eikenzandbij zich na 25 jaar dus ook weer in dat rijtje voegen. De weide typeert zich als 'heischraal grasland', een Natura 2000-habitattype, wat zeker deels de hoge biodiversiteit erin verklaart.

De terugkeer van de eikenzandbij is bijzonder. De enige andere bekende locatie in Nederland is in Limburg, en in heel Europa zijn in totaal maar zo'n tien populaties bekend. Mede door deze zeldzaamheid is de eikenzandbij in de provincie Gelderland aangemerkt als *prioritaire* soort, en krijgt hij extra aandacht om te voorkomen dat hij verdwijnt. De recent aangetroffen eikenzandbijen in Berg en Dal tonen aan dat het beheer werkt, en bieden houvast om de succesvolle samenwerking tussen de betrokken partijen de komende jaren voort te zetten. Daarnaast werkt de VNC samen met Stichting Bargerveen en EIS aan een breder plan om leefgebieden voor bijen op de Nijmeegse stuwwal in te richten en te herstellen.

Vroege Vogels radio besteedde op zondag 15 juni jl. aandacht aan de terugkeer van de eikenzandbij. Het fragment is terug te luisteren via onze website of via de QR-code hiernaast.

De weide.

Foto: Valentijn te Plate

Een andere zeer bijzondere soort die weer voorkomt in de weide: de langhoornbij.

Foto: Valentijn te Plate

We mogen weer...

In juni van dit jaar viel het kabinet-Schoof. Het kabinet heeft het maar liefst 337 dagen volgehouden. Dit kabinet was een klap voor natuurliefhebbers in Nederland. In de eerste dagen werd het Nationaal Programma Landelijk gebied en het bijbehorende transitiefonds van 24 miljard euro geschrapt. Dit programma en de gelden waren bedoeld om natuur, landschap en biodiversiteit te herstellen, de stikstofuitstoot te verminderen en de waterkwaliteit te verbeteren.

De VNC heeft zich afgelopen jaren ingezet en een bijdrage geleverd aan het Aanvalsplan Landschap; een plan om ons land 10 procent groenblauw te dooraderen door middel van de aanleg van o.a. hagen, houtwallen, elzenzingels, natuurvriendelijke oevers en kruidenrijke randen. Oftewel een plan om Nederland weer mooi en natuurrijk te maken. Met veel inzet van tal van partijen en betrokken ambtenaren werd het Aanvalsplan onderdeel van het Nationaal

Programma Landelijk Gebied en hiermee dus beleid voor ons landelijk gebied, maar helaas is het NPLG nu dus geschrapt.

Het gedachtegoed van het Aanvalsplan was overigens niet nieuw. In 2000 kwam het kabinet Kok-II (1998-2002) al met de nota 'Natuur voor mensen, mensen voor natuur'. Hierin stond al opgenomen dat de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) moest worden gebufferd met 400.000 hectare cultuurlandschap middels de realisatie van 10 procent groenblauwe dooradering. In 2008 omarmde het Kabinet-Balkenende IV (2007-2010) ons Deltaplan voor het landschap: Nederland weer mooi. Een actieplan om te komen tot 5 procent dooradering door herstel en aanleg van 200.000 km aan landschapselementen. Dit diende gerealiseerd te zijn voor 2025... En in 2022 werd het huidige Aanvalsplan Landschap gelanceerd, noodzakelijk want de genoemde doelen waren bij lange na niet gehaald.

Je zou het oude wijn in nieuwe zakken kunnen noemen, maar dat klinkt te negatief. En dat is het niet. Het is juist goed dat door de decennia heen wordt vastgehouden aan eenzelfde gedachtegoed. Dat dit af en toe in een nieuw jasje gegoten moet worden is nu blijkbaar een gegeven, mensen hebben de drang om met iets nieuws te komen en politici maken liever zelf beleid dan dat ze het beleid van hun voorganger uitvoeren. Geen enkel probleem, zolang het maar niet bij een gedachtegoed blijft en de genoemde percentages dooradering in de praktijk ook daadwerkelijk gerealiseerd worden. Maar helaas is dit niet het geval. Voor de uitvoering zou het overigens ook helpen als we niet ieder jaar opnieuw naar de stembus hoefden.

Toen het kabinet-Schoof vorig jaar direct het NPLG schraptte, bood dit in eerste ogeschouw weinig hoop voor ons landschap. Echter wij raakten niet in mineur en waren zelfs hoopvol. Het Aanvalsplan Landschap werd door een grote alliantie van partijen, waaronder

Grenzeloos landschap

Voor ons project **Grenzeloos landschap – Grenzenlose Landschaft** werken we aan versterking van het boerenlandschap rondom de Nederlands-Duitse grens. Onderdeel hiervan is het natuurlijker beheren van waterlopen, zodat deze bij hevige regenval minder snel buiten de oevers treden en bij extreme droogte het water langer vasthouden.

De Tielebeek in Milsbeek is tekenend voor de waterproblematiek in het gebied. Deze beek is door het diepe beekbed (tot wel twee meter lager dan het maaiveld) erg gevoelig voor droogvallen en staat op moment van schrijven ook al sinds juni droog. Hier is dus veel te winnen bij oplossingen voor effectiever waterbeheer.

Op dit moment loopt een vergunningaanvraag om water in de beek te kunnen laten. Dit traject wordt begeleid door een hydrologisch adviesbureau. We hebben goede hoop dat als de vergunning er komt, we in het najaar met deze proef kunnen beginnen.

De Tielebeek in Milsbeek staat al sinds juni droog.

Foto: Malve Falk

ook de verschillende overheden nog steeds gedragen. Het kabinet reserveerde zelfs een bedrag van 500 miljoen per jaar voor agrarisch natuurbeheer. Dit bedrag was nog nooit zo hoog geweest. Echter hoe dit geld besteed moest worden was al snel aan discussie onderhevig en het bedrag gereserveerd voor agrarisch natuurbeheer kromp al snel. Nu het kabinet gevallen is moeten we maar weer zien hoe een nieuw kabinet tegen agrarisch natuurbeheer aankijkt en met deze middelen omgaat.

Gelukkig zijn er nu zoveel burgers, boeren en buitenlui die zien dat landschap en natuur een onmisbaar deel van ons buitengebied behoren te zijn. De stem van zo'n grote groep is niet meer te negeren. Inmiddels zijn 11.000 boeren verenigd onder de koepelorganisatie Boeren-Natuur. Deze boeren doen dus – in meer of mindere mate – allemaal aan natuurbeheer. Met

zulke aantallen wordt de stem van deze boeren dus ook steeds meer en beter gehoord.

De VNC blijft dan ook positief en strijdlustig. De les die we door de jaren hebben geleerd is dat we gewoon stug moeten blijven doorwerken, ongeacht de politieke waan van de dag. Een gunstig politiek klimaat legt ons uiteraard geen windeieren. Natuur en landschap zijn nu eenmaal van iedereen en dus van niemand, en daarvoor zal publieke financiering ook altijd nodig zijn. Maar het verschil moet je toch zelf maken. Ieder jaar realiseren we mooie projecten, soms via publieke gelden, soms private zoals van onze leden of de Postcode Loterij. Maar het landschap komt er hoe dan ook. Daar zorgen wij voor.

Gertjan Sengers
Directeur

– actief met waterbeheer

De proef is erop gericht te achterhalen of er in het verloop van de beek, van de bovenloop naar de benedenloop, plekken zijn waar zeer veel water verdwijnt of dat er structureel te weinig water in de beek zit. Op basis van de bevindingen kunnen we maatregelen treffen om de beek te verbeteren waardoor deze beter functioneert, voor de biodiversiteit en waterdieren in het bijzonder. Deze maatregelen kunnen zeer uiteenlopen van bijvoorbeeld meer beekbegeleidende beplanting aanbrengen tot herstel van het beekbed. We hopen binnenkort meer te kunnen delen over de voortgang.

Nieuwe video

Onlangs verscheen over het project een mooie video waarin projectleider Malve Falk uitlegt wat het project inhoudt en waarom het belangrijk is voor het landschap en de biodiversiteit. De video is gemaakt door het Duits persagentschap **dpa** in opdracht van de Europese Commissie die iedere maand een project uit het Interreg-programma uitlicht.

De video is te bekijken op onze website of via de QR-code hiernaast.

Foto: Valentijn te Plate

PROJECT MET TWEE JAAR VERLENGD Bijna 250 wilde appels geplant in Gelderland

Met ons project **Wilde appel en peer** hebben we de afgelopen jaren gewerkt aan de terugkeer van wilde appels en peren in de provincie Gelderland. Deze provincie is belangrijk voor dergelijke inheemse soorten, omdat bijna de helft van alle wilde appels en peren in Nederland hier voorkomt. Tegelijkertijd is het nog maar een fractie van de aantallen die ooit in Nederland voorkwamen (minder dan 3% van de bomen en struiken in Nederland zijn nog 'autochtoon'), terwijl wilde bomen en struiken juist van grote ecologische waarde zijn. Reden temeer dus voor versterking van de populatie.

Het project, waarin de VNC samenwerkt met ecologisch adviseurs Bert Maes en René van Loon, is met name gericht op aanplant en monitoring van plantsoen, en op kennisdeling om ook in de toekomst wilde appels en peren te kunnen beschermen.

Dit heeft al veel mooie resultaten opgeleverd. Zo zijn de afgelopen twee plantseizoenen bijna 250 stuks wilde appel aangeplant op verschillende locaties in Gelderland, met name in de Achterhoek en op de Hoge Veluwe. Door actieve monitoring van de appels weten we ook steeds beter hoe deze het beste beheerd kunnen worden. Daarnaast hebben we in de afgelopen twee jaar ook veel enthousiasme ervaren van de betrokken terreinbeheerders, wat goed te merken was tijdens de beheerdersdag die we aan het begin van het project hebben georganiseerd om van elkaar te leren en kennis te delen.

De aanplant van wilde peren was helaas nog niet gelukt, omdat de gekweekte peren nog niet groot genoeg waren om te kunnen planten. Maar onlangs heeft de provincie Gelderland het project **Wilde appel en peer** met twee jaar verlengd, wat betekent dat we genoeg tijd hebben om alsnog de wilde peren te kunnen planten.

De VNC dankt alle partijen en mensen die hebben bijgedragen aan het succes, en kijkt uit naar een vruchtbare voortzetting. Kijk voor meer informatie over het project op wildeappelenpeer.nl.

Gouden Zwaluw 2025 uitgereikt

Aansluitend aan onze algemene ledenvergadering op 21 juni jl. vond de uitreiking van de Gouden Zwaluw 2025 plaats. De VNC reikt deze waarderingsprijs ieder jaar uit aan personen of organisaties die iets bijzonders hebben betekend voor natuur in het stedelijk gebied.

De ceremonie vond ook dit jaar plaats in het rijksmonumentale pand Huis Wylerberg, waar de VNC ook haar kantoor houdt. Jaap Dirkmaat stond tijdens zijn presentatie stil bij het belang van natuur in het stedelijk gebied, waarna hij de winnaars inleidde.

De winnaars van de Gouden Zwaluw 2025

- **Hortus Ludi** (een project van Studio Architectuur MA-KEN, Buro Lubbers Landschapsarchitectuur & Stedenbouw, Bureau Stadsnatuur, Dura Vermeer)
Voor het bouwen met natuurlijke materialen en de nadrukkelijke uitnodiging aan de natuur om zelf mee te komen wonen.

- **Plukroute Princenhage** (Breda)

Voor het aaneenschakelen van een keten van groengebieden, met bloemenpracht, smakelijk fruit en noten.

- **Team Bomen van Gemeente Rotterdam**

Voor het helpen vervullen van de ecologische functie van bomen, door hen te beschouwen als individuen met een eigen naam en vorm, als groene veteranen van de stad.

Naast de bronsgouden beeltenis van de gierzwaluw en de oorkonde ontvangt iedere winnaar ook een exemplaar van het boek *Natuur in de straat*. Dit boek staat boordevol tips voor vergroening van de directe woonomgeving.

De VNC feliciteert nogmaals alle winnaars en hoopt dat hun mooie projecten en initiatieven navolging mogen krijgen.

Kijk voor meer foto's van de winnaars en informatie over de Gouden Zwaluw op onze website.

Minder papieren post ontvangen?

Steeds vaker krijgen wij berichten van leden die liever minder post van de VNC op papier ontvangen. Gelukkig kan dat ook! Ons blad Landschappelijk is namelijk ook volledig digitaal te lezen. Leden van de VNC kunnen kiezen hoe ze het blad willen ontvangen: op papier, digitaal (per e-mail), of allebei (of allebei niet!). Door een mailtje te sturen naar info@nederlandscultuurlandschap.nl of tijdens kantooruren te bellen naar 024-6842294 kunt u uw voorkeur doorgeven.

Op onze website kunt u overigens de digitale versie van Landschappelijk tot een paar jaar terug downloaden en teruglezen.

HERFSTACTIE: NIEUWE WEBSITE

De herfstactie staat dit jaar in het teken van de ontwikkeling van een nieuwe website voor de VNC. De bestaande versie is al meer dan 10 jaar oud. Een volledig nieuwe versie is dus nodig.

Deze stelt ons in staat om meer mensen te bereiken en effectiever aan te spreken, waardoor we ook als organisatie verder kunnen groeien, en daarmee dus ook meer voor het landschap kunnen doen. Wij hopen op uw steun.